

OLWEUS programa

OLWEUS PATYČIŲ IR SMURTO PROGRAMOS ĮGYVENDINIMAS GIMNAZIJOJE

Olweus programa gimnazijoje pradėta įgyvendinti 2011/2012 mokslo metais, nuo 2013 m. kovo mėn. buvo pradėta įgyvendinti Olweus programos kokybės užtikrinimo sistema (OPKUS); 2014 metų liepos 2 d. gimnazijai suteiktas Olweus mokyklos vardas 2014-2016 m.m.; nuo 2014 m. spalio tęsiame Olweus programos kokybės užtikrinimo sistemos diegimą; 2016 metų rugsėjo 8d. patvirtinome „Olweus mokyklos“ vardą 2016-2018 m.m.; nuo 2016 metų spalio iki šiol tęsiame Olweus programos kokybės užtikrinimo sistemos diegimą.

Programos tikslas – sumažinti patyčių ir kitokio asocialaus elgesio apraiškas mokykloje, teikti pagalbą mokiniui, mokytojui ir mokyklai. Tai ilgalaikė programa, kuri įtraukia visą mokyklos bendruomenę – mokinius, mokytojus, kitus mokyklos darbuotojus, tėvus ir globėjus.

Programos esmė – išmokyti visą mokyklos bendruomenę atpažinti, pastebėti patyčias ir tinkamai į jas reaguoti.

Olweus programa yra sukurta Norvegijoje. Jos autorius – prof. Dan Olweus, daugiau kaip 30 metų nagrinėjantis patyčių ir smurto temas. Programa sėkmingai taikoma ne tik Norvegijoje, bet ir kitose šalyse – JAV (36 valstijose), Švedijoje, Islandijoje. Smurto tyrimų ir prevencijos centras JAV, Kolorado valstijoje, paskelbė ją viena iš 12 efektyviausių smurto prevencijos programų pasaulyje.

Programos įgyvendinimo rezultatai Norvegijoje rodo, kad ženkliai sumažėjo patyčios tarp bendraamžių mokykloje (30-70%), taip pat pagerėjo santykiai ne tik tarp bendraamžių, bet ir tarp mokinių ir mokytojų. Šioje programoje dalyvavę mokytojai ir mokiniai įgijo didesnę socialinę kompetenciją, reikšmingai sumažėjo asocialių poelgių (vandalizmo, muštynių, vagysčių, pamokų praleidinėjimo).

Kodėl reikia mokyklai šios programos? Patyčių ilgalaikės pasekmės:

- poveikis nukentėjusiems mokiniams: pažeminimas, depresija, savęs nuvertinimas, baimė, sveikatos problemos, išmoktas bejėgiškumo jausmas, mokyklos nelankymas, mintys apie savižudybę, psichosomatinės ligos;
- poveikis skriaudėjams: polinkis į nusikalstamą veiklą: vogimas, chuliganiškas elgesys, alkoholio vartojimas.
- poveikis mokyklai: prarasta garbė ir pasitikėjimas, psichologinė atmosfera tampa agresyvi ir nesaugi mokiniams, ne tik tiems, kurie patiria patyčias.

Olweus patyčių ir smurto prevencijos programos įgyvendinimo principai:

- Patyčių stabdymas – suaugusiojo atsakomybė ir pareiga.
- Mokytojai daug dėmesio skiria mokiniams, įsitraukia į jų veiklas.
- Kiekvieno mokyklos darbuotojo kompetencija – atpažinti patyčias bei gebėjimas tinkamai į jas reaguoti.

Olweus patyčių prevencijos programa – tai visai mokyklai skirta sistemingų pokyčių programa, veikianti trijose srityse: mokyklos, klasės, individo.

Šiuo tikslu mokyklos aplinka pertvarkoma taip, kad mažėtų patyčios, mažėtų aukų kančios ir gerėtų mokinių tarpusavio santykiai, kad nebeatsirastų tokių problemų ateityje.

Siekiant šio tikslo mokykloje yra:

- sudarytas Patyčių prevencijos koordinacinis komitetas;
- sudarytos Mokymosi ir Supervizijų grupelės (MSG);
- išaiškintos pavojingos vietos mokykloje ir pagal tai pakoreguotas mokytojų budėjimas;
- kiekvienais metais atliekama mokinių apklausa;
- apklausos duomenys pristatomi mokyklos bendruomenei ir tėvams.

Mokiniams skelbiama pagrindinė Olweus patyčių prevencijos programos žinia – Mūsų mokykloje nesityčiojama.

Šiam tikslui pasiekti skirtos keturios prieš patyčias nukreiptos taisyklės:

1 taisyklė – mes nesityčiosime iš kitų;

2 taisyklė – mes stengsimės padėti tiems, iš kurių tyčiojasi kiti;

3 taisyklė – mes stengsimės bendrauti su tais, kurie yra atstumti;

4 taisyklė – jei sužinosime, kad iš ko nors tyčiojamesi, mes apie tai pranešime suaugusiems mokykloje arba namuose.

VEIKLOS STANDARTAS 2019-2020 m. m.

1. Du kartus per metus organizuoti viso personalo susirinkimus, apžvelgti ir aptarti pagrindines mokykloje jau įgyvendintas ir ateičiai numatytas patyčių prevencijos priemones.
2. Per vienerius mokslo metus organizuoti ne mažiau kaip penkis MSG susitikimus.
3. Naujiems darbuotojams organizuoti mažiausiai vienos dienos trukmės įvadininius OPPP mokymo kursus.
4. Mokinių apklausą Olweus klausimynu vykdyti vieną kartą per mokslo metus.
5. Budėjimo per pertraukas planą peržiūrėti, kritiškai įvertinti ir, esant reikalui, koreguoti bent vieną kartą per mokslo metus.
6. Klasių vadovams ir/arba kitiems darbuotojams kiekvieną mėnesį vesti ne mažiau nei dvi Olweus klasės valandėles (patyčių ir panašiomis temomis).
7. Kiekvienais metais patyčių tema diskutuoti ne mažiau nei dviejuose mokinių tarybos susirinkimuose.
8. Patyčių tema turi tapti įprastine pokalbių su mokiniais tema.
9. Kiekvienais metais išsamiai informuoti tėvus/globėjus apie mokyklos patyčių prevencijos ir problemų sprendimo darbą bent viename klasės tėvų susirinkime bei bendruose tėvų ir mokytojų susitikimuose.
10. Visiems darbuotojams susipažinti ir sugebėti naudotis OPPP procedūromis sprendžiant patyčių atvejus.